با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام نگارش (۳) دوازدهم
درس پنجم

عنوان فصل: نگارش علمی: مقاله‌نویسی (۱)

از صفحه‌ی ۸۰ تا صفحه‌ی ۹۵ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل نگارش علمی: مقاله‌نویسی (۱) آمده است.

مباحث فصل: مقاله‌نویسی (۱)، کارگاه نوشتن، مثل‌نویسی

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۸۴ · فعالیت ۱ — پیشنهاد عنوان برای مقالهٔ تحقیقی ۴

۲ صفحه ۸۶ · فعالیت ۲ — تحلیل مقدمه: زمینهٔ مسئله و بیان مسئله ۴

۳ صفحه ۸۷ · فعالیت ۳ — تحلیل انسجام و پیوستگی بندها در «جنبه‌های ادبی در تاریخ بیهقی» ۵

۴ صفحه ۸۸ · فعالیت ۴ — بررسی بخش بحث و نتیجه‌گیری مقالهٔ «یادگیری معنادار» ۵

۵ صفحه ۸۹ · کارگاه نوشتن، تمرین ۱ — نقاط قوت و ضعف مقالهٔ تحقیقی ۶

۶ صفحه ۹۰ · کارگاه نوشتن، تمرین ۲ — نوشتن مقالهٔ تحقیقی ۷

۷ صفحه ۹۲ · کارگاه نوشتن، تمرین ۳ — ارزیابی مقاله با جدول ارزشیابی ۸

۸ صفحه ۹۳ · مثل‌نویسی — گسترش مثل «آفتاب پشت ابر نمی‌ماند» ۹

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۸۴ فعالیت ۱

دو عنوان برای مقالهٔ تحقیقی پیشنهاد دهید که هم محدود باشد، هم شفاف.

عنوان مقالهٔ تحقیقی باید از «موضوع» محدودتر باشد و ابهام نداشته باشد. دو عنوان پیشنهادی:

1. **بررسی تأثیر مطالعهٔ روزانه بر غنای واژگان دانش‌آموزان دورهٔ دوم متوسطه**
2. **مقایسهٔ کاربرد تشبیه در غزل‌های سعدی و حافظ**

توضیح: موضوع عنوان نخست «مطالعه» (موضوعی کلی) است که به «تأثیر مطالعه بر واژگان» و سپس به «دانش‌آموزان دورهٔ دوم متوسطه» محدود شده است. موضوع عنوان دوم «تشبیه در ادب فارسی» است که به دو شاعر مشخص و قالب غزل محدود گردیده است. هر دو عنوان روشن‌اند و خواننده از آن‌ها به‌درستی درمی‌یابد که مقاله دربارهٔ چیست.

۲ صفحه ۸۶ فعالیت ۲

مقدمهٔ زیر را بخوانید و دو بخش زمینهٔ مسئله و بیان مسئله را در آن تحلیل کنید.

از نظر انجمن ملی خواندن (۲۰۰۰) درک مطلب اهمیت زیادی در رشد مهارت‌های کودکان و به‌ویژه در توانایی تحصیلی آن‌ها دارد. اهمیت درک متن در توانایی تحصیلی دانش‌آموزان موجب گردیده است مطالعات بین‌المللی در زمینهٔ پیشرفت سواد خواندن به ارزیابی توانایی خواندن کودکان بپردازد. مطالعهٔ بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن (پرلز) یکی از مجموعه مطالعات گسترده‌ای است که انجمن بین‌المللی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی (IEA) انجام می‌دهد. مطالعهٔ بین‌المللی پیشرفت سواد خواندن (پرلز) به ارزیابی توانایی خواندن کودکان در پایهٔ چهارم ابتدایی می‌پردازد و به فاصلهٔ هر پنج سال برگزار می‌گردد. نتایج آزمون پرلز ۲۰۰۱، ۲۰۰۶ و ۲۰۱۱ نشان می‌دهد که میانگین کل نمرات جهانی در آزمون پرلز ۵۰۰ است و میانگین کل نمرات دانش‌آموزان ایرانی به‌طور معناداری کمتر از میانگین جهانی است (کریمی، ۱۳۸۸). این مطالعه با استفاده از مداخلهٔ آموزشی سعی در بهبود وضعیت درک متن دانش‌آموزان ۹ تا ۱۰ ساله دارد.

توشه ای برای موفقیت

زمینهٔ مسئله: از آغاز مقدمه تا جملهٔ «... به‌طور معناداری کمتر از میانگین جهانی است (کریمی، ۱۳۸۸)» زمینهٔ مسئله است. نویسنده از موضوعی کلی آغاز می‌کند (اهمیت درک مطلب در رشد مهارت‌ها و توانایی تحصیلی کودکان)، سپس آن را محدودتر می‌کند (مطالعات بین‌المللی سواد خواندن، آزمون پرلز و ویژگی‌های آن) و در پایان به وضعیت ایران می‌رسد (ضعیف‌تر بودن نمرات دانش‌آموزان ایرانی نسبت به میانگین جهانی). اهمیت موضوع با ارجاع به منابع (انجمن ملی خواندن، ۲۰۰۰؛ کریمی، ۱۳۸۸) و با ذکر آمار و نتایج آزمون‌ها برای خواننده آشکار شده است.

بیان مسئله: جملهٔ پایانی، یعنی «این مطالعه با استفاده از مداخلهٔ آموزشی سعی در بهبود وضعیت درک متن دانش‌آموزان ۹ تا ۱۰ ساله دارد»، بیان مسئله است. مسئلهٔ تحقیق در یک جمله و به‌روشنی آمده و موضوع اصلی مقاله (بهبود درک متن با مداخلهٔ آموزشی) و گروه مورد مطالعه (دانش‌آموزان ۹ تا ۱۰ ساله) را مشخص کرده است.

۳ صفحه ۸۷ **فعالیت ۳**

بدنهٔ اصلی مقالهٔ «جنبه‌های ادبی در تاریخ بیهقی» را بخوانید. این مقاله حاصل پژوهش کتابخانه‌ای است. در این بخش نویسنده موضوع مورد نظر خود را توضیح می‌دهد. انسجام و پیوستگی بندها را تحلیل کنید.

انسجام در هر بند: هر بند دربارهٔ یک نکتهٔ اصلی است و جمله‌های آن همه در خدمت همان نکته‌اند:

- **بند اول:** دربارهٔ ادبیت و «واژه‌گزینی» در تاریخ بیهقی است. جمله‌ها به‌ترتیب ادبیت کتاب، سخن شفیعی کدکنی دربارهٔ نظم و انتظام کلمات، گفتاری و ساده بودن زبان و کوتاهی جمله‌ها را بیان می‌کنند و همه به همین محور بازمی‌گردند.
- **بند دوم:** دربارهٔ شیوهٔ گسترش واژگان و آراستگی نثر است: ترکیب‌سازی، واژه‌سازی، پیشوند و پسوند، پرهیز از مترادف و کلمات زائد، و در پایان نمونه‌ای (جملهٔ «و دیگر روز خصمان قوی‌تر...») که ادعا را با شاهد همراه می‌کند.
- **بند سوم:** دربارهٔ زاویهٔ دید و ساختار روایت است: دانای کل، سوم‌شخص، قطع روایت با «اکنون به سر تاریخ باز شوم»، بازگشت به گذشته و درهم‌تنیدگی جمله‌ها که همه به ساختار روایی نثر بیهقی مربوط‌اند.

پیوستگی بندها: بندها به‌صورت زنجیروار به هم پیوسته‌اند. بند اول با کلیات (ادبیت و واژه‌گزینی) آغاز می‌شود و به ویژگی‌های زبانی می‌رسد؛ بند دوم همان ویژگی‌های زبانی را ادامه می‌دهد و با مثال تکمیل می‌کند؛ بند سوم از زبان به شیوهٔ روایت می‌رود و جمع‌بندی آن (درهم‌تنیدگی جمله‌ها و ورود روان فکر نویسنده به ذهن خواننده) با ویژگی‌های سبکی بندهای پیشین پیوند دارد. ترتیب منطقی «ارزش ادبی ← ویژگی‌های زبانی ← ساختار روایت»، ارجاع به منابع (شفیعی کدکنی، ۱۳۸۴؛ بیهقی، ۱۳۸۰) و پیوند میان جمله‌ها، پیوستگی بندها را تأمین کرده است.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۴ صفحه ۸۸ **فعالیت ۴**

بخش بحث و نتیجه‌گیری مقالهٔ «یادگیری معنادار» را با توجه به دو نکتهٔ زیر بررسی کنید:

ـ تحلیل یافته‌ها

ـ نتیجه‌گیری با استفاده از مطالب مقدمه

همان‌طور که احتمالاً در موقع خواندن فهرست توجه کرده‌اید، کلمات از چهار دستهٔ حیوانات، اسامی خاص، حرفه‌ها و گیاهان تشکیل شده است. نتیجهٔ تحقیق نشان داد شرکت‌کنندگان کلمات مزبور را به‌صورت مجموعهٔ معنادار به یاد می‌آورند، نه براساس ترتیبی که برای آن‌ها قرائت شده است. به‌طور مشخص، آنان از قبل مفاهیم مربوط به حیوانات، اسامی، حرفه‌ها و گیاهان را به‌خوبی می‌دانند. زمانی که تشخیص می‌دهند اطلاعات جدید (فهرست کلمات) را می‌توان در قالب طبقه‌بندی‌ها معنادارتر کرد، مجموعه‌یابی‌ها انجام می‌گیرد. بدین طریق یادگیری ساده‌تر می‌شود، زیرا یادگیرنده، آن‌ها را معنادار کرده است. این نشان می‌دهد که افراد به جای اینکه پردازشگران منفعل اطلاعات باشند، پردازشگرانی فعال‌اند و برای یادگیری و به‌خاطرسپاری مطالب، در ذهن خود، چارچوب معنایی ایجاد می‌کنند.

تحلیل یافته‌ها: نویسنده نخست داده‌های آزمایش را تفسیر می‌کند: کلمات فهرست از چهار دسته (حیوانات، اسامی خاص، حرفه‌ها، گیاهان) تشکیل شده بود و شرکت‌کنندگان آن‌ها را نه به ترتیب خوانده‌شدن، بلکه به‌صورت مجموعه‌های معنادار به یاد آوردند. دلیل آن را هم بیان می‌کند: شرکت‌کنندگان مفاهیم این دسته‌ها را از قبل می‌دانستند و وقتی دریافتند اطلاعات جدید را می‌توان طبقه‌بندی کرد، آن را گروه‌بندی کردند و یادگیری ساده‌تر شد.

نتیجه‌گیری با استفاده از مطالب مقدمه: در مقدمه گفته شده بود که اگر اطلاعات بامعنا باشد، بهتر آموخته می‌شود و حتی اگر مواد خواندنی معنایی نداشته باشند، افراد می‌کوشند میان آن‌ها رابطهٔ معنادار ایجاد کنند، و نویسنده برآن بود این مطلب را بیازماید. در نتیجه‌گیری همین فرضیه تأیید می‌شود: افراد پردازشگران منفعل اطلاعات نیستند، بلکه فعالانه در ذهن خود چارچوب معنایی می‌سازند. بنابراین میان نتیجه و بیان مسئلهٔ مقدمه پیوند کامل وجود دارد.

۵ صفحه ۸۹ **کارگاه نوشتن، تمرین ۱**

چند مقالهٔ تحقیقی را در مجلات انتخاب کنید و با توجه به آنچه آموختید نقاط قوت و ضعف آن را بیابید.

توشه ای برای موفقیت

نمونه: مقالهٔ «یادگیری معنادار» (از همین درس) و یک مقالهٔ پژوهشی از مجلهٔ رشد آموزش زبان و ادب فارسی را با معیارهای درس بررسی می‌کنیم.

نمونهٔ ارزیابی

بخش	نقاط قوت	نقاط ضعف
عنوان	کوتاه، شفاف و محدود؛ محور اصلی مقاله را نشان می‌دهد.	در برخی مقاله‌ها عنوان کلی یا مبهم است و با محتوا هم‌خوانی کامل ندارد.
مقدمه	از کلی به جزئی می‌رسد، به منابع ارجاع می‌دهد و مسئله در یک جمله بیان شده است.	گاهی زمینهٔ مسئله بی‌ارجاع است یا مسئله به‌روشنی بیان نشده است.
بدنه	روش اجرا کامل توضیح داده شده، بندها منسجم و پیوسته‌اند.	در بعضی نمونه‌ها داده یا مثال کافی نیست و بندها بی‌ارتباط پشت سر هم آمده‌اند.
بحث و نتیجه‌گیری	یافته‌ها تحلیل شده و نتیجه با مقدمه پیوند دارد.	گاه نتیجه تکرار مطالب بدنه است یا با مسئلهٔ مقدمه ارتباط ندارد.
منابع و نگارش	منابع کامل و املا و نشانه‌گذاری درست است.	نبود فهرست منابع یا ارجاع‌های ناقص و غلط‌های املایی.

۶ صفحه ۹۰ **کارگاه نوشتن، تمرین ۲**

با راهنمایی دبیرتان موضوعی انتخاب کنید و مقاله‌ای تحقیقی بنویسید.

عنوان: بررسی سجع در نثر گلستان سعدی

نویسنده: دانش‌آموز پایهٔ دوازدهم

چکیده: هدف این پژوهش بررسی جایگاه سجع در نثر گلستان سعدی است. روش تحقیق کتابخانه‌ای است و نمونه‌هایی از دیباچه و حکایت‌های گلستان تحلیل شده است. بررسی نشان می‌دهد سعدی سجع را به‌اندازه و در خدمت معنا به کار می‌برد و همین امر موجب آهنگین شدن و ماندگاری نثر او شده است.

کلیدواژه‌ها: سعدی، گلستان، سجع، نثر مسجع

مقدمه: نثر فارسی در سده‌های هفتم و پس از آن به آرایه‌های لفظی گرایش یافت و در برخی آثار، تکلف و پیچیدگی جای سادگی را گرفت (همایی، ۱۳۷۰). گلستان سعدی در همین دوره نوشته شده، اما مخاطبان آن را به‌سبب روانی و آهنگ دلنشینش ستوده‌اند. پرسش این مقاله آن است که سجع در گلستان چگونه به کار رفته و چه نقشی در زیبایی نثر آن دارد.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

بدنهٔ اصلی: سجع آن است که واژه‌های پایانی دو یا چند جمله یا بخش در وزن یا حرف آخر هماهنگ باشند. در گلستان این آرایه از همان آغاز دیده می‌شود: «منت خدای را عزّوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت»؛ در اینجا «قربت» و «نعمت» سجع ساخته‌اند. نمونهٔ دیگر: «هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ حیات است و چون برمی‌آید مفرّح ذات»؛ «حیات» و «ذات» هم‌آوا هستند و دو جمله را موزون کرده‌اند (سعدی، ۱۳۸۹). سجع در گلستان معمولاً با جمله‌های کوتاه و متوازن همراه است و تکلف ندارد؛ سعدی هرگاه معنا اقتضا کند از آن چشم می‌پوشد و به نثر ساده می‌پردازد، به‌ویژه در گفت‌وگوهای حکایت‌ها.

بحث و نتیجه‌گیری: نمونه‌ها نشان داد سجع در گلستان ابزاری برای آهنگین کردن سخن و آسان کردن حفظ آن است، نه هدفی مستقل. بنابراین، چنان‌که در مقدمه پرسیده شد، سجع در این کتاب با اعتدال به کار رفته و از عوامل ماندگاری نثر سعدی است و او توانسته است میان آرایش لفظ و روشنی معنا توازن برقرار کند.

منابع:

- سعدی، مصلح‌الدین. (۱۳۸۹). گلستان، تصحیح غلامحسین یوسفی. تهران: خوارزمی.
- همایی، جلال‌الدین. (۱۳۷۰). فنون بلاغت و صناعات ادبی. تهران: هما.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۷ صفحه ۹۲ کارگاه نوشتن، تمرین ۳

مقالهٔ دوستان خود را بر اساس معیارهای جدول ارزشیابی درس تحلیل کنید.

جدول ارزشیابی

ردیف	معیارهای ارزیابی	نمره
۱	عنوان: شفافیت و محدود شدن موضوع	۲
۲	مقدمه: زمینهٔ مسئله، بیان مسئله و موضوع اصلی مقاله	۶
۳	متن: رعایت انسجام مطالب در هر بند و پیوستگی بندها	۶
۴	بحث و نتیجه‌گیری: تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری با استفاده از مطالب مقدمه	۴
۵	رعایت املا و نکات نگارشی	۲
	جمع	۲۰

نمونه: ارزیابی مقالهٔ «بررسی سجع در نثر گلستان سعدی» (تمرین ۲) توسط یک هم‌کلاسی:

irantooshe.ir

ردیف	معیار	نمرهٔ کامل	نمرهٔ داده‌شده	توضیح
۱	عنوان	۲	۲	عنوان روشن و محدود است.
۲	مقدمه	۶	۵	زمینهٔ مسئله با ارجاع آمده و مسئله بیان شده است؛ اهمیت موضوع می‌توانست بیشتر روشن شود.
۳	متن	۶	۵	بند به‌خوبی منسجم است؛ شمار نمونه‌ها اندک است و پیوند میان بندها می‌توانست قوی‌تر باشد.
۴	بحث و نتیجه‌گیری	۴	۳٫۵	نتیجه با پرسش مقدمه هماهنگ است؛ تحلیل بیشتر یافته‌ها لازم است.
۵	املا و نگارش	۲	۲	غلط املایی دیده نشد.
	جمع	۲۰	۱۷٫۵	

به هر هم‌کلاسی نیز می‌توان با همین معیارها نمره و بازخورد داد.

۸ صفحه ۹۳ **مثل‌نویسی**

مثل‌های زیر را بخوانید. سپس یکی را انتخاب کنید و آن را گسترش دهید.

ـ آفتاب پشت ابر نمی‌ماند.

ـ عاقل نکند تکیه به دیوار شکسته.

ـ عالم شدن چه آسان، آدم شدن چه مشکل!

مثل انتخابی: آفتاب پشت ابر نمی‌ماند.

ابر هرقدر تیره و انبوه باشد، سرانجام کنار می‌رود و خورشید دوباره می‌درخشد. این مثل می‌گوید حقیقت را نمی‌توان برای همیشه پنهان کرد و سختی‌ها و ناکامی‌ها پایدار نیستند. در زندگی نیز گاهی تهمت و بدگمانی بر چهرهٔ انسان درستکار سایه می‌افکند، اما با گذشت زمان راستی آشکار می‌شود و آنان که ناروا داوری کرده‌اند شرمنده می‌گردند. همچنین کسی که در مسیر هدفی دشوار شکست می‌خورد، نباید ناامید شود؛ همان‌گونه که ابر از میان می‌رود، روزهای سخت هم می‌گذرند و تلاش پیگیر نتیجه می‌دهد. پس باید در سختی‌ها شکیبا بود و به روشن شدن حقیقت امید داشت.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir